

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ JEAN RICHERPIN

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΣΥΡΤΑΡΙ

ΠΟΙΟΣ ανάγριζε για πρώτη φορά τόν γέρο βαρώνο ντε Μαρτέν, απόστρατο συνταγματάρχη τών θωρακοφόρων, δοκίμαζε άδελά του έναν τρόπο μυσικό κ' έναν σεβασμό δίχως όρια.

Ήταν ψηλός και γεροδεμένος, οι στιβαροί όμοιοι του φαρδείοι και τετράγωνοι, τó βήμα του βαρό και βροντερό, όπως και στί νεάτα του, τόν καρπό πού χτυπούσε επιδεικτικά στί πεζοδρομία τίς πάντα γυαλισμένεσ μπότεσ του, γιά ν' άντηχούν ρυθμικά τ' άσπόμενεσ του σπρουόνια. Τó στήθος του πετούσε προκλητικά πρós τά έμπρός, τά μουστάκια του ήσαν άγρια και μεγάλα, καλοστριμμένα πάντοτε σάν μύτεσ στυλέττων, τó μούσι του έπιβλητικό και τó πρόσωπό του τραχύ και άρειμάνιο.

Τέτοιοσ ήταν στήν έξωτερική εμφάνισή του ó απόστρατος αυτός συνταγματάρχης τών θωρακοφόρων. Τόν φανταζόσουν, σάν τόν έβλεπεσ καθάλαρη στί άνυπότιόνο του άτι, έπί κεφαλήσ τών συντάγματός του, νά φωνάζη με τί βαρεία φωνή του:

— Σύνταγμασα... Είς παράταξη κατά φάλαγγασ λόχων, μέταπον έπί δεξιά... Μάρς!...

Τά νεάτα τού βαρώνου ήσαν τρικνησιμένα. Λεβέντης κ' όμορφος καθάλαρης, μορφωμένος και σαπλινή, είχε άπειρεσ κατακτήσεισ κ' ήταν περζήτητος στί κοσμικά σαλόνια τίς έπιχίς του...

Ό γάμοσ του όμοσ ήταν φρικτός. Παντρεύτηκε από έρωτα μιá άνάξια και πρόστρυχη γυναίκα, ποτίστηκε φαρμάκια άπ' τίς άτελείωτεσ γκρίνεσ της, και στί τελευταία, έπειτα από άρκετά χρόνια κολασμένησ συμπίσεωσ, ένα φρικτό δράμα έλακοιούθησε, φρικτό κ' άναπόφευκτό άλλωστε. Ό βαρώνος έμονομάχησε με τόν φίλο τίς γυναίκασ του και τόν σκότωσε. Μπρός στί σκάνδαλο αυτό, ή βαρώνη, ξετρελλωμένη άπ' τήν άτελεισία της, αυτοκτόνησε. Κι' ó βαρώνος έφρασε διά μιáσ κατά είκοσι χρόνια, συντερίβη, μετεβλήθη σ' έρειπώ...

Πέρασαν άρκετά χρόνια. Τά χρόνια έπεσαν γιά καλά στί γέρο κεφάλι του, τó κορμί του έμεινε ίσιο κ' άλύγηστο. Ή συμφορές είχαν μαλακώσει τήν ψυχή του, κ' άν τó έξωτερικό του ήταν τραχύ και άγριο, είχε ψυχή άγαθού κ' εúαισθητου παιδιού.

Έβδομηντα χρόνων άκριβώς τώρα, ó γερολεβέντης βαρώνος είχε μιá άδυναμία συνηθισμένη στήν ηλικία του: Τήν άδυναμία νά γυρίξη στί παλαιάξιδικα και ν' αγοράξη ó,τι παλιό και μουχλιασμένο έπιπλο ή βιβλίο τού χτύπαγε στί μάτι. Τού άρεσε νά γυρίξη έτσι πάμπολλα χρόνια πίσω, τήν ώρα πού σκεπτικός και ήρωεσ κάθε καινούργια απόκτησι παιμάλαιων πραγμάτων...

Μιά μέρα αγόρασε κάποιο παλιό γραφείο, στυλ Λονδούβικου 18ου, γοητευμένος άπ' τó θέμα δυό ζωγραφισμένων, στή ράχη τού γραφείου αυτού, περιστεριών, τά όποια φιλιόντουσαν τρυφερά. Έχοντασ μπλεγμένα τά ροδινά τουσ ράμφη. Τώφερε στί σαλόνι του, τó τοποθέτησε σέ μιá πλευρά τού δωματίου κ' άρχισε νά βάζη στί συρτάρια του διάφορα έγγραφα του και μικροαντικείμενα...

Έκει όμοσ πού ξέννοιστα άνοιξε από δω κ' άγγιξε από κει με τά χέρια του τά συρτάρια τού παλιού γραφείου, πάτησε άνύποτος με τó δάχτυλό του κάποιο άόρατο κομμάτι κ' άμέσωσ ένα μυστικό συρτάρι άνοιξε απότομα, σπρουγμένο από έλατήριο κρηφό.

Ό βαρώνος έφράξε στί συρτάρι αυτό τήν έκληκτη ματιά του και έδρε κάποιο σημειωματάριο πολυτελέστατο, σκονισμένο και μουχοκηλιασμένο άπ' τήν πολυκαιρία. Άπλωσε με λαχτάρα τó χέρι του, τó τράβηξε από κει μέσα και έδρε πός ήταν θεμένο όλοτριγυρό του με μιá μεταξωτή ξέθωση κορδέλλα και σφραγισμένο με πολλές σφραγίδεσ.

Μεγάλη συγκίνηση τόν κινήσεσ ξαφνικά. Ή σφραγίδεσ ήσαν άπειραχτεσ κ' έπάνω στί έξώφυλλο τού σημειωματαρίου ήσαν γραμμένεσ, με μελάνη κτρινωμένη άπ' τήν πολυκαιρία, ή έξησ φράσεισ:

«31 Δεκεμβρίου 1841.

Έδω είνε γραμμένα τά αισθηματικά μου μυστικά, και ύπόσχομαι νά τά ξαναδιαβάσω, όταν πατήσω τά πενήντα... Τώρα είμαι 17 έτών.

«Άδελάισ ντε Μπρεζίς».

Ό βαρώνος, άμίλητος και σκεπτικός, κρατώντας άκόμη τó δεματάκι αυτό στί χέρια του, κώθηκε με κόπο σέ μιá πολυθρόνα και ξανακτύταξε τήν έπιγραφή. Έπειτα μουρμούρισε:

— Άδελάισ ντε Μπρεζίς... Έχω άκούσει τó οικογενειακό αυτό

όνομα... Είνε όνομα κοιήτων... Στά 1841 ή 'Άδελάισ ήταν 17 χρόνων... Σήμερα βρισκόμαστε στί 1896... Άρα ή 'Άδελάισ θά είνε σήμερα, άν ζεί, έννοείται, 72 χρόνων... Άηλαδή δυό χρόνια μεγαλύτερη μου...

Στάμησε γιά λίγο τόν μονόλογο τού ó βαρώνος και ξανακτύταξε με ίσησ συγκίνηση τó βιβλαράκι. Έπειτα μουρμούρισε και πάλι, βηματίζοντας ταραγμένα στί σαλόνι:

— Μά δέν θά ζή ίσωσ... Γιατί, άν ζούσε, θά τó άνοιγε σάν έφτανε στί πενήντα, όπως τούλάχιστον γράφει... Τί νά λή μέσα άραγε;... Ποιοί νεανικοί καιμοί, τί όνειρα παρθενικά κρούοντα μέσα στίς ξέθωρεσ σελίδεσ αυτού τού σημειωματαρίου;... Δέν θά ήταν ιεροσουλία νά τ' άνοιξω και νά μπώ σέ ξένα μυστικά;... Άν πέθανε όμοσ, όπως και είνε πιθανότερο;... Δέν περάζει τότε... Ποιόσ ξέρει τί μπορώ νά μάθω... Ίσωσ και νά μπορώ νά κάρω κάτι τó καλό, πού δέν θά πρόλαβε νά τó κάρη εκείνη...

Με κάτι τέτοια σφίσιματα έδικαιολόγησε κάπως ó βαρώνος τόν άκράτητό του πόθο νά διαβάση τίς τρυφερέσ εκείνεσ, δίχωσ άλλο, έξομολογήσεισ μιáσ καρδιάσ παρθεναίησ, κ' άποφάσισε ν' άνοιξή τó εμπιστευτικό βιβλαράκι...

Γρηγύτερη άπ' τίς πρώτεσ σελίδεσ πού διάβασε... Τί λεπτές, τί άγνές, τί άθωεσ έξομολογήσεισ έκρυβε μέσα του, αυτό τó βιβλαράκι μιáσ παρθένας 17 χρόνων!... Τί ψυχή γλυκαία και τρυφερή καθρεφτιζόταν στίσ καλογραμμένεσ αυτέσ σελίδεσ;... Τί άξιολάτρευτη, τί ιδανική κοπέλλα και γυναίκα ήταν αυτή ή δεσποινίς Άδελάισ ντε Μπρεζίς;... Άχ!... Τί ευτυχία ή τó γνώριξε από τότε, στί νεάτα τού ó γεροβαρώνος και νά τήν κάρη συντροφο παντοεινή τής τόσο πικραμένησ τόν ζωής!...

Δάκρυα κλύσαν, άδελά του, άπ' τά μάτια του, δάκρυα θεριά και άσυγκράτητα.

Ναι. Έκείνη ήταν ιδανική γυναίκα, γιά τόν αισθηματία αυτόν, παρ' τó άγριο παρουσιαστικό του, συνταγματάρχη τών θωρακοφόρων!...

Κι' άφού άγούπηνεσ νύχτεσ όλόκληρεσ, διαβάζοντας με λαχτάρα τίς τρυφερέσ αυτέσ σελίδεσ ó βαρώνος, καρφώθηκε έπί τέλοισ στί μυαλό του ή άλλόκοτη ιδέα, νά ανακαλύψη τά ίχνη αυτέσ τής Άδελάισ ντε Μπρεζίς, νά τή βρή, ζωντανή ή πεθαμένη... Νά τή βρή και νά τής έκφράση τήν ευγνωμοσύνη του, γιά όσεσ άλησιμονήτεσ αισθηματικέσ στιγμέσ τού χάρισε, δίχωσ καθόλου νά ύπομάρξεται, ή, άν ήταν πεθαμένη, νά τής πάη στίον τάφο τίς λίγα λουλούδια μουσόμενα...

Ήταν φρόσος έκτιμήσεωσ αυτό στήν άγνή ψυχή μιáσ γυναίκασ, έκ μέρος ένόσ δυστυχιόνοιο, τού όποιου κατέστρεψε τή ζωή όλόκληρη, μιá άλλη γυναίκα, άνάξια και άτιμη...

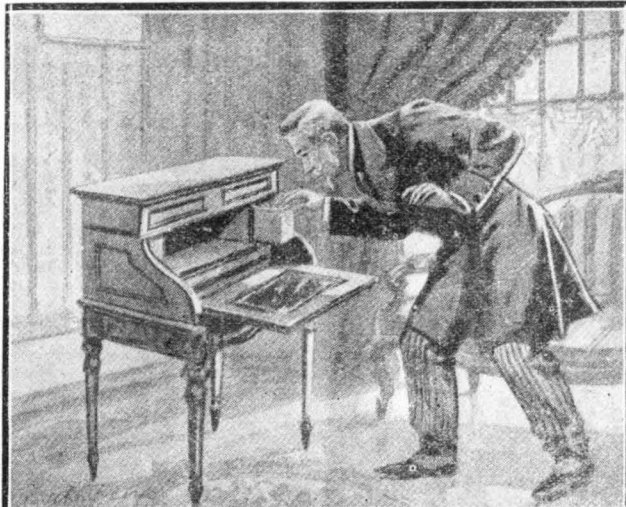
Έξη μίνεσ ó γεροβαρώνος έτρεχε από συμβολαιογράφο σέ συμβολαιογράφο, ρωτώντας γιά τά μέλη τής οικογενείασ Μπρεζίς,

μιá πού στάθηκε άδύνατο νά τόν πληροφορήσει σχετικά ó τελευταίοσ κάτοχοσ τού παλιού αυτού έπιπλου έμποροσ τού δημοπρατήριου...

Κάι τέλοσ, στίσ άρχεσ τού έβδομου μηνόσ, ó συνταγματάρχης ντε Μαρτέν βρήκε τή γυναίκα πού τόσο έπιπονα ζήτησε. Τή βρήκε γρηό, όπως τή φανταζόταν, 72 χρόνων, δεσποινίδα άκόμη. Ήταν χονερή στίον παλιό, έρεπωμένο πατρογονικό της πύργο, ριγμένη στήν πιό μαύρη φτώχεια, έπειτ' άπ' τó ξεκληρίσιμα τίς οικογενείασ της, καθώσ και τήν πρ'ό 50 χρόνων διάλυσι τών άρραβώνων της με τόν νεό πού άγαπούσε... Τó χάσιμο τής προίκασ τής άπομάκρυνε τόν νεό από κοντά της κ' από τότε ή Άδελάισ σναχθήκε τόν κόσμο.

Ό γεροβαρώνος τήν έπισκέφθηκε ένα πρωί, κάτω κει στή Νορμανδία, στίον άραχνιασμένο και σαραβαλιασμένο πύργο της, στίον όποιο ζούσε μοναχή κ' έταν πιό γέρο άκόμη παλιό τουσ ύπρηχτή, και τής ξανάδωσε πίσω τήν αιχμαλωτισμένη τόσο χρόνια, μέσα σ' ένα κρηφό συρτάρι, καρδιά της... Τής φίλησε ευλαβικά τó χέρι, κ' άκούσε με άνείπυτη συγκίνηση άπ' τó στόμα της τά σβουμένα όνειρά της και τούσ τόσοσ χρόνων φαρμακεροúσ καιμοúσ της, καθώσ και τόν ηρωισμό της νά κρατήση ψηλά και άξιοπρεπα τó τίμο οικογενειακό της όνομα, παρ' τή φτώχεια και τίς συμφορές της...

Ή γρηαία οικοδέσποινα φιλοξένησε τόν βαρώνο στίον πύργο της ένα ώρα. Καί στίό μήνα αυτόν ό δυό γέροισ... άγαπήθηκαν! Άγαπήθηκαν τρελλά. Καί μόλιεσ μπήκε ó δεύτεροσ μήνασ, έτέλεσαν, σεμινα κ' άνειπίσημα, τόν γάμο τους. Ένα γάμο λεικό, μυστικό κ' απόκρυφο σχεδόν... Ένα γάμο πού τούσ χάρισε τήν ευτυχία, τή μεγάλη ευτυχία πού στερηθήσαν στί νεάτα τουσ...

«Άπλωσε με λαχτάρα τó χέρι του και τó τράβηξε...»